

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2007-4-253 (Özelleştirme Nihai Bildirim)
Karar Sayısı : 07-77/916-350
Karar Tarihi : 4.10.2007

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Tuncay SONGÖR (İkinci Başkan)
Üyeler : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN,
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN

B.RAPORTÖRLER : Oğuzkan GÜZEL, Evren SESLİ, Fatma ÇELİK

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

: T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
Hüseyin Rahmi Sk. No:12 Çankaya/Ankara

D. TARAFLAR

20 : - T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü
Gar, Talat Paşa Blv. 06330 Ankara
- Türkerler Ortak Girişim Grubu
Turan Güneş Blv. 15. Cd. No:11 06550 Çankaya/Ankara

E. DOSYA KONUSU: Derince Limanı'nın işletme hakkının verilmesi yöntemiyle devredilmesi işlemine izin verilmesi talebi.

30 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 10.2.2005 tarih ve 922 sayı ile giren Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB)'nin ön bildiriminde İzmir, Mersin, Derince, İskenderun, Bandırma ve Samsun Limanları'nın 36 seneliğine "işletme hakkının verilmesi" yöntemiyle özelleştirilmesine ilişkin olarak, 1998/4 sayılı "Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmeleri İçin Rekabet Kurumu'na yapılacak Ön Bildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" in 4. maddesi uyarınca Rekabet Kurulu'nun görüşü talep edilmiştir.

1.4.2005 tarih, 1049 sayılı mesleki daire görüşü ile 14.4.2005 tarih ve 2400/260 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal eden ÖİB'nin görüşü dikkate alınarak, 6.5.2005 tarih ve 05-31/376-M sayılı karar ile konuya ilişkin Rekabet Kurulu Görüşü oluşturulmuş ve anılan İdare'ye bildirilmiştir.

40 Diğer taraftan, Kurumumuz kayıtlarına 28.11.2005 tarih ve 8414 sayı ile intikal eden ÖİB tarafından yapılan bildirimde, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun Derince ve İzmir Limanlarının yanında bulunan tevsi alanları ile birlikte özelleştirilmesine yönelik kararına ilişkin görüş talep edilmiştir. 1998/4 sayılı Tebliğ'in 3. maddesi uyarınca ÖİB tarafından yapılan ön bildirimine ilişkin olarak, 5.12.2005 tarihli Mesleki Daire Görüşü

50 hazırlanmış ve görüş 7.12.2005 tarih ve 5166 sayılı yazı ile ÖİB'ye gönderilmiştir. Mesleki Daire Görüşü, görüşe ilişkin ÖİB'nin yazısı ve konu hakkında hazırlanan 13.12.2005 tarihli Bilgi Notu Rekabet Kurulu'nun 19.12.2005 tarih ve 05-85 sayılı toplantısında değerlendirilerek; Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararı'nın söz konusu limanların yanlarında bulunan tevsi alanlarını kapsayıp kapsamadığı, konuya ilişkin olarak ihale yetkisi veren 11.5.1999 tarih ve 99/T-20 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararının iptal edilip edilmediği ve tevsi alanların özelleştirme kapsamına alınmalarına ilişkin Özelleştirme Yüksek Kurulu ve Yüksek Planlama Kurulu kararlarının bulunup bulunmadığı hususlarının belirsiz olması sebebiyle Rekabet Kurulu Görüşü oluşturulmamıştır. Akabinde, ÖİB tarafından Kurum kayıtlarına 21.12.2005 tarih, 9052 sayı ve 28.12.2005 tarih, 9238 sayı ile intikal eden yazılar ile talep edilen hususlar açıklığa kavuşturulmuştur. Konuya ilişkin olarak hazırlanan 29.12.2005 tarihli Bilgi Notu 30.12.2005 tarih ve 05-89 sayılı Rekabet Kurulu Görüşü 2.1.2006 tarih ve 9 sayılı yazımızla ÖİB'na tebliğ edilmiştir.

60 Kurum kayıtlarına 24.8.2007 tarih ve 5669 sayı ile intikal eden ÖİB'nin yazısında, söz konusu özelleştirme için açılan ihaleye teklif veren beş adet yatırımcı bulunduğu, yapılacak nihai pazarlık görüşmelerinin ardından uygun görülecek teklif sahiplerinin bilahare Kurumumuza bildirileceği ifade edilmiştir. Bu yazının ekinde Akfen Holding A.Ş.-Akfen Altyapı Yatırımları Holding A.Ş. Ortak Girişim Grubu, Global Altyapı Hizmetleri ve İşletmecilik A.Ş., Çelebi Holding A.Ş.- Kocaeli Sanayi Odası Ortak Girişim Grubu, Limak İnşaat ve San. ve Tic. A.Ş. ve Türkerler Ortak Girişim Grubu (Türkerler OGG) tarafından doldurulan Birleşme ve Devralmalar Hakkında Bildirim Formları Kurumumuza gönderilmiştir. Kurum kayıtlarına 13.9.2007 tarihinde 6106 sayı ile giren ÖİB yazısında ise 12.9.2007 tarihinde kamuya açık olarak yapılan nihai pazarlık görüşmeleri ile ihale sürecinin tamamlandığı ifade edilerek, ihaleye iştirak eden en yüksek teklif sahibi teşebbüs olan Türkerler OGG'na devir işleminin yapılabilmesi için Rekabet Kurumu'ndan 1998/5 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği ile 70 Değişik 1998/4 sayılı Tebliğ hükümleri uyarınca izin talep edilmektedir.

Bu çerçevede, 4054 sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanun"un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" ve 1998/4 sayılı Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 28.9.2007 tarih, 2007-4-253/ÖN-07-OG sayılı Özelleştirme Nihai Bildirim Raporu, 2.10.2007 tarih, REK.0.08.00.00-120/299 sayılı Başkanlık önergesi ile 07-77 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda, 1998/4 ve 1997/1 sayılı Tebliğlerde öngörülen ciro ve pazar payı eşiklerinin aşılmaması nedeniyle, bildirime konu işlemin anılan Tebliğler kapsamında izne tabi olmadığı görüşüne yer verilmiştir.

80

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

H.1.1. İlgili Ürün/Hizmet Pazarı

Derince Limanı; dökme kuru ve sıvı yük, genel kargo, Ro-Ro, konteyner ve yolcu

gemilerine hizmet veren çok amaçlı bir liman durumundadır. Dolayısıyla, ilgili ürün pazarı “konvansiyonel yük ve konteyner elleçleme hizmetleri pazarı” olarak belirlenmiştir.

H.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

90 Dosya konusu bakımından ilgili coğrafi pazarın, yük ve yolcu limanları açısından ayrı ayrı tanımlanması gerekmektedir. Liman hizmetlerinin verildiği ilgili coğrafi pazarlar gerek limanın bulunduğu coğrafi konum gerekse limanın hizmet verdiği diğer liman ve hatlar ile yakın ilişkilidir. Anılan durum, limanlarla ilgili olarak kullanılan ve yakalama alanları (catchment areas) olarak isimlendirilen, ilgili limana hizmet veren ya da ilgili limanın hizmet verdiği limanlar ve/veya coğrafi alanları kapsayan, diğer bir deyişle limanın rekabet edebileceği coğrafi aralıklar ile açıklanabilir.

Bu bakımdan, liman hizmetlerine ilişkin ilgili coğrafi pazar kavramında iki unsur ön plana çıkmaktadır. Bunlardan birincisi, pazarın “statik unsur” olarak adlandırılan, limanın hizmet verdiği coğrafi alandır; “hinterlant trafiği”. İkincisi ise, “dinamik unsur” olarak adlandırılan, liner hatları tarafından belirlenen ve işletilen rotalar ile ilgili olan, limanın hizmet verdiği diğer limanlar şeklinde tanımlanan coğrafi alandır; “derin su trafiği veya transit trafik”.

Derin su gemileri için gerekli olan farklı rıhtım ve kara ekipmanları veri olarak alındığında limanların hizmet verdiği pazarın unsurları belirgin hale gelmekte; bu bakımdan, limanın bulunduğu bölge, kapasitesi, derinlik ve elleçleme verimlilikleri limanın statik ve/veya dinamik unsurları içeren bir coğrafi pazara sahip olup olmadığının belirlenmesinde önem kazanmaktadır.

Yukarıdaki belirlemelerden de anlaşılacağı üzere dinamik unsurlar açısından limanın büyüklük olarak ana (transit veya hub) liman olma durumu incelenmektedir. Bunun en önemli kriteri ise limanın düzenli hat taşımacılarını (liner) ilgili limana çekecek coğrafi konumu ve kapasite özellikleridir. Coğrafi konum olarak belirleyici olan husus, limanın önü açık bir liman olmasıdır ki Derince limanı bu özelliği taşımamaktadır. Bu nedenle Derince Limanı'nın gelecekte derin su trafiğinde seyreden gemiler için bir uğrak yeri olabilmesi mümkün gözükmemektedir. Bu nedenlerle coğrafi pazarın statik unsur olarak adlandırılan hinterlant trafiği bakımından konvansiyonel yük ve konteyner elleçleme hizmetleri için Derince Limanı'na ilişkin olarak, “Kuzey Ege, Marmara, Batı Karadeniz ve İç Anadolu Bölgeleri” ilgili pazar olarak alınmıştır.

H.2. Derince Limanı

120 TCDD tarafından işletilmekte olan Derince Limanı, İzmit Körfezi'nin kuzeyinde konuşlanan genel amaçlı bir limandır. Derince Limanı'nın Türkiye'nin her yeri ile kara, hava ve demiryolu bağlantısı ve bütün dünya limanlarına deniz yoluyla bağlantısı bulunmaktadır. Coğrafi konum itibarıyla oldukça geniş bir endüstriyel hinterlanda sahip olan Kocaeli gelişmiş bir karayolu ağı ile çevre illere bağlanmaktadır. Ankara-İstanbul-Edirne istikametindeki otoyolun üzerinde yer alan Kocaeli, Avrupa ile Asya arasında önemli bir kavşak haline gelmiştir. Derince Limanı'nın demiryolu ve karayolu

07-77/916-350

şebekeleri bağlantıları vasıtasıyla Türkiye'nin her yanı ile kara ve demiryolu bağlantısı olduğu gibi Liman'a 60 km. uzaklıktaki Sabiha Gökçen Havaalanı ile havayolu bağlantısı da bulunmaktadır.

- 130 Limanda pilotaj, römorkaj, barınma, atık alma, su verme, yükleme-boşaltma, şifing, limbo, terminal ve ardiye ile konteyner hizmeti verilmektedir. Limanın hizmet verdiği endüstri tesisleri ile bunların taşıdığı belli başlı yükler arasında ise otomotiv (araba, traktör, iş makinası, lastik), hububat, kömür, selüloz, granit, çelik, krom, boru, mobilya, gübre sayılabilir.

Derince Limanı'nın 2006 yılı cirosu (.....) YTL'dir.

Aşağıdaki tabloda Derince Limanı rıhtımlarının özellikleri ayrıntılı olarak görülmektedir.

Tablo-1: Derince Limanı Rıhtımları

Rıhtım/İskele Numarası	Uzunluğu (m)	Genişliği(m)	Derinliği (m)	Aynı anda bağlanabilecek gemi adedi
Rıhtım No:1	Rıhtım yeri	Doldurulmuş	olup	Kullanılmamaktadır.
Rıhtım No:2	82,00	12,0	- 7	Hasarlı
Rıhtım No:3-4	400,00	14,7	-15	2
Rıhtım No:5-6	560,00	14,7	-12	2-3
Rıhtım No:7	160,00	14,0	-10	1
Rıhtım No:8	120,00	21,8	-6	1

Derince Limanı'nın kapasite bilgilerine aşağıda Tablo-2'de yer verilmiştir.

- 140 *Tablo-2: Derince Limanı'nın Kapasite Bilgileri*

	Dökme Kuru Yük (Ton)	Dökme Sıvı Yük (Ton)	Genel Kargo (Ton)	Konteyner (TEU)	Ro-Ro (Araç)
Liman Kapasitesi	1.700.000	100.000	1.000.000	950.000	1.000.000
2004 Elleçleme Miktarı	799.990	65.377	1.090.900	1.509	372.229

Kapasite bilgileri ve teknik özellikleri verilen Derince Limanı'nın bu kapasitelerinin kullanımına ilişkin olarak elleçlenen yük miktarlarına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo-3: Elleçlenen Yük Miktarları

	Dökme Kuru Yük (Ton)	Dökme Sıvı Yük (Ton)	Genel Kargo (Ton)	Konteyner (TEU)	Ro-Ro (Araç)
2004	799.990	65.377	1.090.900	1.509	372.229
2003	603.025	56.348	494.862	1.936	103.094
2002	400.042	51.172	503.256	644	23.628
2001	127.913	8.479	335.549	681	7.128
2000	187.875	26.977	468.934	1.194	9.118

Derince Limanı'na uğrayan gemi sayılarına Tablo-4'te yer verilmiştir.

Tablo-4: Gemi Sayısı

	<i>Kuru Yük</i>	<i>Tanker</i>	<i>Genel Kargo</i>	<i>Konteyner</i>	<i>Ro-Ro</i>
2004	69	117	261	26	404
2003	53	37	269	30	166
2002	57	25	291	25	76
2001	36	15	234	22	24
2000	51	16	306	25	12

H.3. Devralması Muhtemel Taraf

Türkerler Ortak Girişim Grubu

150 Türkerler OGG; Türkerler İnşaat Turizm Madencilik Enerji Üretim Tic. ve San. A.Ş. ve Ladik Madencilik Kağıt Torba Çimento San. ve Tic. A.Ş.'den oluşmaktadır. Buna karşılık Derince Limanı'nın işletme hakkını devralmak için ortak girişim grubu tarafından kurulacak olan anonim şirketin hissedarlık yapısı henüz belli değildir. Şöyle ki; ÖİB'nin Kurumumuz kayıtlarına 24.9.2007 tarihinde 6363 sayı ile giren yazısından Türkerler OGG'ye kurulacak anonim şirketin % 49 oranında hissesine sahip olacak kişileri bildirmesi için 45 günlük bir süre verildiği anlaşılmıştır.

160 Ortak girişim grubunu oluşturan taraflardan Türkerler İnşaat Turizm Madencilik Enerji Üretim Tic. ve San. A.Ş. inşaat, enerji ve çimento üretimi alanlarında faaliyet göstermektedir. Şirketin bildirilen hissedarlık yapısına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir.

<i>Hissedarlar</i>	<i>Hisse Oranı (%)</i>
Kazım TÜRKER	98,40
Ülkü TÜRKER	0,40
Mehmet Derya GÜNEŞ	0,40
Hüseyin Sinan ORÇAN	0,40
Kaan TÜRKER	0,40
<i>Toplam</i>	<i>100</i>

Türkerler İnşaat Turizm Madencilik Enerji Üretim Tic. ve San. A.Ş.'nin Yönetim Kurulu Kazım TÜRKER (Başkan), Ülkü TÜRKER, Kaan TÜRKER, Hüseyin Sinan ORÇAN ve Mehmet Derya GÜNEŞ'ten oluşmaktadır, şirketin denetçisi ise Halil YILDIRIM'dır. Türkerler İnşaat Turizm Madencilik Enerji Üretim Tic. ve San. A.Ş.'nin 2006 yılı cirosu (.....) YTL'dir.

Ortak girişim grubunu oluşturan taraflardan Ladik Madencilik Kağıt Torba Çimento San. ve Tic. A.Ş. madencilik, kağıt torba ve çimento üretimi alanlarında faaliyet göstermektedir. Şirketin ortaklık yapısına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

170

<i>Hissedarlar</i>	<i>Hisse Oranı (%)</i>
Kazım TÜRKER	98,40

Ülkü TÜRKER	0,40
Mehmet Derya GÜNEŞ	0,40
Hüseyin Sinan ORÇAN	0,40
Kaan TÜRKER	0,40
<i>Toplam</i>	<i>100</i>

Ladik Madencilik Kağıt Torba Çimento San. ve Tic. A.Ş.'nin Yönetim Kurulu Kazım TÜRKER (Başkan), Ülkü TÜRKER, Kaan Türker, Hüseyin Sinan ORÇAN ve Mehmet Derya GÜNEŞ'ten oluşmaktadır. Şirketin denetçileri Engin EREN ve Ömer PORTAKALCI'dır. Ladik Madencilik Kağıt Torba Çimento San. ve Tic. A.Ş.'nin 2006 yılına ait cirosu bulunmamaktadır.

Türkerler İnşaat Turizm Madencilik Enerji Üretim Tic. ve San. A.Ş. Ladik Çimento'yu ve Şanlıurfa Çimentoyu 2005 yılı içinde devralmıştır.

H.4. Değerlendirme

180 H.4.1. İşlemin Niteliği ve Kapsamı

Bildirim konusu işlem,

- Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları (TCDD) tarafından işletilmekte olan Derince Limanı'nda sunulabilecek kılavuzluk (pilotaj), römorkaj, barınma, yükleme, boşaltma, şifting, limbo, terminal, ardiye, palamar, gemilere su verme, atık alma, yolcu salonu işletmeciliği ve bakım-onarım, iaşe vb. diğer hizmetlerin,

- taşınmazlar ve taşınır malların kullanım hakkının,

30.12.2004 tarihli ve 2004/128 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararı'na istinaden, 36 yıl süreyle işletme hakkının devri suretiyle özelleştirilmesini kapsamaktadır.

190 Anılan işlemin gerçekleşmesi neticesinde ilgili teşebbüs, "TCDD Derince Limanı'nın 36 Yıl Süre ile İşletme Hakkının Devrine İlişkin İmtiyaz Sözleşmesi" uyarınca sözleşme tarihi itibarıyla 36 yıl boyunca Derince Limanı'nın işletme hakkına sahip olacaktır.

H.4.2. İşlemin 1998/4 sayılı Tebliğ Açısından Değerlendirilmesi

1998/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde "Bu Tebliğ uyarınca Rekabet Kurumuna ön bildirimde bulunulması zorunlu olan özelleştirme yolu ile devralma işlemlerinde ve önbildirimde tabi olmamakla birlikte bu Tebliğ kapsamında olan özelleştirme yolu ile devralma işlemi taraflarının ilgili ürün piyasasındaki toplam pazar paylarının %25'i veya cirolarının 25 trilyon Türk lirasını aşması halinde; devralma işlemlerinin hukuki geçerlilik kazanabilmeleri için Rekabet Kurulundan izin alınması zorunludur." hükmü yer almaktadır. Derince Limanı'nın 2006 yılı cirosunun (.....) YTL olduğu ve ihalede en yüksek teklifi veren Türkerler OGG'nin ilgili pazarda herhangi bir faaliyetinin bulunmadığı dikkate alınarak, 1998/4 sayılı Tebliğ'de öngörülen ciro eşliğinin aşılmadığı belirlenmiştir. Pazar payı açısından ise Derince Limanı, anılan Tebliğ'de öngörülen %25'lik pazar payının oldukça gerisinde kalmaktadır. Bu bilgiler çerçevesinde bildirim konusu işlemin izne tabi olmadığı kanaatine varılmıştır.

200

I. SONUÇ

210 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; bildirim konusu işlemin, 1998/4 sayılı "Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmeleri İçin Rekabet Kurumu'na yapılacak Ön Bildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" ve 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ"de öngörülen ciro ve pazar payı eşiklerinin aşılmaması nedeniyle, anılan Tebliğler kapsamında izne tabi olmadığına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.